

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 288

гр. Варна, 24.01.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина Ив. Кавърджикова
мл.с. Симона Р. Донева

като разгледа докладваното от Златина Ив. Кавърджикова Въззивно частно гражданско дело № 20213100502940 по описа за 2021 година

за да се произнесе, намери следното:

Постъпила е частна жалба вх. № 46526/24.11.2021г. от К. М. П., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Варна, СО „Планова“, № 37, чрез адв. А.П., насочена против определение № 7237/08.11.2021г. по гр.д. № 20213110116079 на ВРС, с което производството по делото е прекратено, на основание чл. 5, ал. 1 от Хагската конвенция за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата от 1996 г.

Считайки обжалваното определение за неправилно и незаконосъобразно се моли да бъде отменено.

Сочи, че никоя от страните по делото не е възразила за некомпетентност на българския съд. Не се спори, че детето Орез П. има обичайно местоживее в Великобритания, заедно с баща си. Сезираният с исковата молба съд, предвид висшия интерес на детето следва да прецени дали се налага спорът да бъде разгледан от съда в България или Великобритания и дали България има по-голяма възможност да го защити. Тук са подавани сигнали по отношение поведението на майката ИНН. Х., тук е викана полиция и хазаина за заемания към момента от родителите и детето Орез имот. Българските социални служби разполагат с видеоконферентна връзка с бащата. Те могат да искат изготвянето на социален доклад от социалните служби във Великобритания. Може да бъде осъществена видеоконферентна връзка със свидетелите или да изпрати съдебна поръчка до съответните държави за даване на свидетелски показания. Освен това са твърдели, че майката на детето ИНН. Х. се е върнала в Украйна на 17.07.2020г., но това не означава, че и към момента се намира там. По друго водено между страните дело ИНН. Х. е посочила свой адрес в България, а именно в гр. Варна, ул. „Вл.Райчев“, № 47, п.к. 2007, както и, че иска да си получава книгата на e-mail адреса си в електронната поща. Ако делото се разглежда във Великобритания, тя би била лишена от възможността да бъде изслушана.

Настоящият състав намира постъпилата частна жалба за допустима, като подадена в срока по чл. 275, ал. 1 от ГПК, изхожда от надлежно легитимирана страна по спора, насочена е срещу акт на съда, подлежащ на обжалване и при наличието на правен интерес. Разгледана по същество обаче е неоснователна.

К. М. П. ЕГН *****, като баща на детето Орез П., ЕГН *****, чрез адв. А.П. е поискала да бъде лишена от родителски права майката ИНН. Х. ,р. *****г. в Украйна, гражданка на Украйна, на осн. чл. 131, ал. 1, т. 1 от СК, тъй като има поведение по отношение на сина им, застрашаващо живота, здравето ,личността и възпитанието му, в условията на евентуалност понеже не се интересува от детето, не полага грижи и не дава издръжка. Моли да бъде определен изключително тесен режим на лични отношения на майката ИНН. Х. с детето Орез, който се осъществява в присъствието на социален работник. Иска майката да бъде

осъдена да заплаща месечна издръжка за детето в размер на 500.00лв., считано от датата на завеждане на исковата молба в съда, дължима до 5-то число на месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва върху всяка закъсняла вноски, на осн. чл. 143 от СК, както и сумата от 6000.00лв., представляваща дължима издръжка в размер на 500.00лв. месечно, за периода от 04.11.2020г. до 04.11.2021г., на осн. чл. 149 от СК. Претендира и присъждане на сторените по делото разноски.

Първоинстанционният съд е постановил обжалвания акт.

Настоящият състав споделя напълно мотивите, изложени в първоинстанционния акт, с които е прието ,че делото е неподведомствено на българските съдилища, понеже ищецът и баща на детето и самото дете Орез живеят в Лондон, Великобритания.

Великобритания вече не е страна – член на ЕС.

За своята международна компетентност съдът следи служебно, независимо от това дали тази компетентност се урежда от регламент на ЕС, от двустранен договор със страначленка на ЕС, от международна конвенция, приета от Република България, или от КМЧП, който намира приложение само ако не са приложими други международни актове. Неоснователно в тази връзка е оплакването в частната жалба, че ВРС е прекратил производството, приемайки, че не е компетентен да разгледа спора, без възражение от ответната страна.

Приложима по настоящия казус е Конвенцията за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата от 1996 г., която е ратифицирана и от Република България, и от Обединеното Кралство. В чл. 1, т. 1 от Конвенцията са определени целите, които се преследват и в б. „а“ е посочено като цел, да се определи държавата, чиито органи имат компетентност да вземат мерки, насочени към закрила личността или имуществото на детето. Мерките, посочени в член 1, б. „а“, могат по-специално да се отнасят до предоставяне, упражняване, лишаване или ограничаване на родителската отговорност, както и нейното делегиране. Следователно искането за лишаване на ИНН. Х. от родителски права по отношение на детето Орез, р. 03.03.2019г., като мярка за защита, попада в предметния обхват на Конвенцията. Според чл. 5, § 1 от Конвенцията съдебните органи на договарящата държава, в която детето има обичайно местопребиваване, имат компетентност да вземат мерки за закрила на личността или имуществото на детето. Под обичайно местопребиваване следва да се разбира мястото, в което детето е интегрирано в социална и семейна среда. Самият ищец К.П. е навел твърдения, че детето Орез е родено в Лондон, там живеят двамата, той работи по постоянен трудов договор и има собствено жилище, има статут на

постоянно пребиваващ и на 15.09.2021г. са подадени документи за промяна на статуса на детето на постоянно пребиваващ, то има личен лекар в Лондон и са подадени документи за безплатно ранно обучение на сина му. Всички тези обстоятелства говорят недвусмислено за обичайно местопребиваване на детето в Лондон, Великобритания. Освен българското гражданство нищо не свързва детето Орез П. с България. В исковата молба е посочено, че само веднъж е било на територията на страната, докато с родителите си е било на почивка през м.май 2020г. ИНН. Х. заминала за Украйна на 17.07.2020г., а след това баща и син се завърнали в Лондон. Вярно, че по време на престоя в България е бил подаден сигнал за инцидент и се е намесила полиция, но такива е имало и в Испания и във Великобритания, където е сезиран Полицейския участък в Пекъм в Лондон. Казаното за ползване на видеовръзка с чужбина и изпращането на съдебни поръчки би могло да се осъществи и при разглеждането на спора във Великобритания.

Посочената компетентност по обичайното местопребиваване на детето е абсолютна, като хипотезите, в които е възможна дерогацията ѝ, са изрично предвидени в чл. 8–10 от Конвенцията, но в конкретния казус нито една от тях не е налице. България не е замолена държава по смисъла на чл. 8, § 1 от Конвенцията, за да е възможно приложението на чл. 9, § 1 от Конвенцията. По силата на чл. 5, ал. 4 от КРБ, Конвенцията е част от вътрешното право и има предимство пред нормите на вътрешното право, които ѝ противоречат. От друга страна предметът на спора не е сред резервите на РБ в Закона за ратифициране на Конвенцията, обн. ДВ бр. 9/27.01.2006г., доколкото не се отнася до имущество на детето. Поради това, предвидената в чл. 5, § 1 от Конвенцията международна компетентност по обичайното местопребиваване на детето относно исковете за лишаване на родител от родителски права, на двете предвидени в СК основания, предявени в условията на евентуалност и за определяне на режим на лични отношения, изключва международната компетентност на българските съдилища и по съединените с горните искове, искове за издръжката на детето, предвидена в чл. 11 от КМЧП. След като според българското право и по-точно в разпоредбата на чл. 134 от СК, при ограничаване на родителски права чрез настаняване на детето извън семейството, както и при лишаване от родителски права, съдът определя издръжката на детето, ако не е присъдена и мерките относно личните отношения между родителя и детето, като прилага съответно чл. 59, ал. 8, то разглеждането на въпроса за издръжката на ненавършилите пълнолетие деца е задължителен елемент от решението на съда и при положение, че въпросът за лишаване от родителски права и определяне на режим на лични отношения на родителя спрямо ненавършилите пълнолетие деца е в изключителната компетентност на съдебните органи на държавата по обичайното местопребиваване на детето, следва да се приеме, че компетентността по въпроса за лишаване от родителски права и определяне на режим на лични отношения ще предопредели и международна компетентност на съд във Великобритания по исковете за издръжка.

С оглед на изложеното, следва да бъде прието, че българският съд не е компетентен да се произнесе по спора. Така е прието и в Определение № 296/07.05.2013г. на ВКС по ч.гр.д. № 2127/2013г. , Трето г.о. по идентичен казус.

Поради съвпадане на изводите на ВОС с тези в обжалваното определение, последното следва да бъде потвърдено.

Воден от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 7237/08.11.2021г. по гр.д. № 20213110116079 на ВРС, с което производството по делото е прекратено, на основание чл. 5, ал. 1 от Хагската конвенция за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата от 1996 г.

Определението подлежи на обжалване пред ВКС в едноседмичен срок от съобщението.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____